

TÜRKÇE ALANI ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

ETKİNLİK ADI: Canlı Türlerinin Önemi

ALAN ADI: Türkçe, Fen

YAŞ GRUBU: 60-72 Ay

ALAN BECERİLERİ:

Türkçe Alanı:

TADB. Dinleme/İzleme

TAOB. Okuma

Fen Alanı:

FBAB3. Bilimsel Gözleme Dayalı Tahmin Etme

KAVRAMSAL BECERİLER:

KB2.14. Yorumlama Becerisi

KB2.14.SB1. Mevcut olay/konu/durumu incelemek

KB2.16.2. Tümdengelim Dayalı Akıl Yürütme Becerisi

KB2.16.2.SB2. Olay/konu/durum arasında bütün-bütün veya bütün-parça ilişkisi kurmak

EĞİLİMLER:

E1. Benlik Eğilimleri

E1.1. Merak

E3. Entelektüel Eğilimler

E3.1. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER:

Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri:

SDB1.2.Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

SDB1.2.SB2. Motivasyonunu ayarlamak

SDB1.2.SB2.G4. Katıldığı etkinliğe dikkatini verir.

Değerler:

D5. Duyarlılık

D5.2. Çevreye ve canlılara değer vermek

D5.2.5. Tüm canlıların haklarını korur.

D9. Merhamet

D9.3. İnsanı ve doğayı sevmek

D9.3.3. Hayvanlara karşı duyarlı olur.

Okuryazarlık Becerileri:

OB4.Görsel Okuryazarlık

OB4.2. Görseli Yorumlama

OB4.2.SB1. Görseli incelemek

ÖĞRENME ÇIKTILARI:

Türkçe Alanı:

TADB.2. Dinledikleri/izledikleri şiir, hikâye, tekerleme, video, tiyatro, animasyon gibi materyaller ile ilgili yeni anlamlar oluşturabilme

TADB.2.a. Dinledikleri/izledikleri materyaller ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar.

TADB.2.c. Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin çıkarım yapar.

Fen Alanı:**FAB.3. Günlük yaşamında fen olaylarına yönelik bilimsel gözleme dayalı tahminlerde bulunabilme**

FAB.3. ç. İnsan davranışlarının çevre üzerine etkileri hakkında tahminlerini ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ:

Sözcükler: Nesli tükenen, nesli tükenmekte olan

Materyaller: Hayvan görselleri, bilgisayar

Eğitim/Öğrenme Ortamları: Sınıf

ÖĞRENME-ÖĞRETME UYGULAMALARI**ETKİNLİKLER**

Çocuklar sınıfa gelmeden önce Anadolu'da nesli tükenen veya tükenmekte olan hayvanlarla ilgili resimli kartlar (Asya fili, yabani sığır, yaban eşiği, aslan, çita vb. hayvanlara ait kartlar.) hazırlanır. Hazırlanan kartlar sınıfın farklı yerlerine saklanır. Çocuklar ellerini dürbün şekline getirerek saklanan kartları bulur. Çember olunur. Çocuklar buldukları kartlardaki hayvanların neler olduğunu söyler. Çocuklara bu hayvanları kendi yaşadıkları çevrede görüp görmedikleri sorulur. Bu hayvanların önceden Anadolu'da yaşadığı fakat günümüzde bu hayvanların neslinin tükenmekte olduğu, bu nedenle hayvanat bahçeleri haricinde Türkiye'de bu hayvanları görebilmenin mümkün olmadığı söylenir. "Sizce bu hayvanların nesilleri neden tükenmiş olabilir?" (**E1.1. Merak.**) sorusu sorulur. Çocukların soruya verdikleri cevaplar dinlenir. Ardından hayvanların yaşam alanlarının yok edilmesi, çevre kirliliği ve avcılık, yangın, küresel ısınma gibi sebeplerle birçok hayvan türünün yok olduğu veya yok olma tehlikesi altında olduğu hakkında konuşulur. Çocuklara çevreyi koruma, iklim değişikliği, nesli tükenen ve tükenmekte olan hayvanlar ile ilgili neler yapılabileceği hakkında sorular sorularak sınıfta sohbet ortamı oluşturulur (**FAB.3. ç. İnsan davranışlarının çevre üzerine etkileri hakkında tahminlerini ifade eder., D5.2.5. Tüm canlıların haklarını korur.**). Ülkemizde nesli tükenme tehlikesi altında olan birçok hayvanın bulunduğu söylenerek "Van kedisi, Sivas kangalı, Denizli horozu, Ankara keçisi" resimleri gösterilir. Ardından hayvanlarla ilgili bilmece sorulur.

- Kar gibi beyaz tüylü, farklı renkli gözlü (Van kedisi)
- Kurtları kovalar, kuzuları korur.
Kocaman gövdelidir, en sadık hayvandır. (Sivas kangalı)
- Güneşi görünce ötmeye başlar.
Bütün mahalleli uykudan kalkar. (Denizli horozu)
- İnatçıdır, yanaşmaz.
Sürüden hiç ayrılmaz.
Tüyleri sıcaktır.

Kışın hiç soğuk yaşatmaz. (Ankara keçisi)

Çocuklara MEB "365 Gün Öykü" serisinde yer alan "Ara Bul" adlı hikâye etkileşimli olarak okunur. Kitapta geçen nesli tükenmekte olan hayvanlara dikkat çekilir. "Bu hayvanların isimlerini daha önce hiç duydunuz mu?" sorusu sorularak çocukların ön bilgileri tespit edilir (**TADB.2.a. Dinledikleri/izledikleri materyaller ile ön bilgileri arasında bağlantı kurar., TADB.2.c. Dinledikleri/izledikleri materyallere ilişkin çıkarım yapar., OB4.2.SB1. Görseli incelemek, D9.3.3. Hayvanlara karşı duyarlı olur.**). Hikâyede yer alan hayvanlara ait yapboz parçaları sınıfın farklı yerlerine saklanır. Çocuklar müzik eşliğinde yapboz parçalarını bulur, müzik durduğunda buldukları parçaları bir araya getirerek yapbozu tamamlar (**KB2.16.2.SB2. Olay/konu/durum arasında bütün-bütün veya bütün-parça ilişkisi kurmak, KB2.14. SB1. Mevcut olay/konu/durumu incelemek, SDB1.2.SB2.G4. Katıldığı etkinliğe dikkatini verir, E3.1. Odaklanma**).

DEĞERLENDİRME

- Ülkemizde nesli tükenen veya tükenmekte olan hayvanlar hangileridir?
- Nesli tükenmekte olan hayvan gördünüz mü? Gördüyseniz nerede gördünüz?
- Nesli tükenen veya tükenmekte olan hayvanlardan en çok hangisini merak ediyorsunuz? Neden?
- Nesli tükenmekte olan hayvanlar için neler yapılabilir?
- Etkinlikten keyif aldınız mı? En çok etkinliğin hangi bölümlerini sevdiniz?

FARKLILAŞTIRMA:

Zenginleştirme: Çocuklara karbon ayak izleri, sera gazının etkileri ve iklim değişikliğinden bahsedilebilir. Gözlem defteri, dedektif şapkası, büyüteç, dürbün gibi farklı materyallerle çocukların sınıf ortamında ya da bahçede neler olduğunu incelemeleri sağlanabilir. Ek olarak çocuklara açık uçlu sorular yöneltilerek insanların karbon ayak izi ile doğaya ne kadar zarar verdiği örnek olay yöntemiyle analiz edilebilir. Karbon ayak izi, nesli tükenen hayvanlar, iklim değişikliği hakkında bilgi ve görseller; çevre kirliliğini tespit ettiklerinde arayacakları numaraları içeren broşürler hazırlanarak bu broşürlerle sınıf arkadaşları, üst ve alt sınıflar vb. bilgilendirilebilir.

Destekleme: Nesli tükenen ve tükenmekte olan hayvanların ayak izleri üç boyutlu olarak çıkarılarak eşleştirme çalışması yapılabilir. Hayvan sesleri dinletilerek çocuklardan dinledikleri sesin hangi hayvana ait olduğunu tahmin etmeleri istenebilir, ipuçları ile çocuklara yardımcı olunabilir. Ülkemizde nesli tükenen hayvanlar (Denizli horozu, Sivas kangalı, Van kedisi vb.) ve farklı ülkelerde nesli tükenen hayvanlar olarak çocukların tercihlerine göre sınıf iki gruba ayrılabilir. Çocuklar ile gruplarda yer alan hayvanlara uygun olarak akran öğrenimi desteğiyle bilmece oluşturma çalışmaları yapılabilir. Etkinlik sürecinde çocuklara verilen yönergeler basitleştirilerek çocukların etkinliğe aktif katılımları desteklenebilir. Bilmecelere ilişkin ipuçları verilebilir, örneğin “Kar gibi beyaz tüylü.” denilirken beyaz tüylü bir ip kullanılabilir. Farklı renkli gözlü kısmında renkli göz resimleri kullanılabilir.

AİLE / TOPLUM KATILIMI:

Aile Katılımı: Yapılan çalışma hakkında ailelere bilgi verilir. Küresel ısınma kapsamında “su tasarrufu ve canlıların korunması” konularında sohbet etmeleri önerilir. Kaynakları verimli kullanma ve sürdürülebilir yaşam için evde yapılabilecekler ile ilgili fikirlerin hayata geçirilmesi istenir.

Toplum Katılımı: Çocuklara su tasarrufu ve canlıların korunması konusunda toplum farkındalığını artırmak için yürüyüş yapmaları istenir.